

Työ- ja elinkeinoministeriö

19.1.2022

Liikenne- ja viestintäministeriö

Ympäristöministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö

KUTILAN KANAVAN SEKÄ PIEN-SAIMAAN VEDENLAATUA PARANTAVIEN PUMPPAAMOIDEN KOLMIKANTARAOITUKSEN SISÄLLYTTÄMINEN VALTION VUODEN 2023 BUDJETTIIN

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmaan sisältyy järvimatkailun edistämiseen ja vedenlaadun parantamiseen tähtävien kanavahankkeiden toteuttaminen yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa. Taipalsaaren kunta, Lappeenrannan kaupunki sekä Etelä-Karjalan liitto yhdessä muiden alueen kuntien kanssa ovat valmistelleet Taipalsaaren kunnan alueelle sijoittuvaa Kutilan kanavahanke kokonaisuutta.

YLEISKUVAUS

Kutilan kanava avaa sisävesiliikennereitin eteläisellä Saimaalla Pien- ja Suur-Saimaan välille luoden kehittyvän, matkailuun soveltuvan ja alueelle rakentuvan keskittymän, jota mm. alueella toimivat lähialueristeilyt ja majoituspalvelut sekä kasvavana trendinä olevat retki- ja huviveneily kykenevät hyödyntämään. Tätä kasvavaa kiinnostusta sekä lisääntyviä liikennemääriä tukee myös kotimaan matkailuun liittyvien majoitusvuorokausien lisääntyminen sekä tilastokeskuksen ylläpitämä kotimaan sulkukanavien liikennetilasto, josta voidaan nähdä liikennemäärien ja sulutusten voimakasta kasvua muutaman viime vuoden osalta.

Kutilan kanavan rakentaminen on alueellisena toimenpiteenä ja kohteena juuri sellainen, jota vahvasti kasvava kotimaan matkailu sekä kansainvälisten matkailijoiden saapuminen itäisen järvi-Suomen alueelle tarvitsee.

Kanavassa arvioidaan tehtävän noin 5000 sulutusta vuosittain, joten liikennemäärän on arvioitu vastaavan Suomen vilkkaimmin liikennöidyn Vääksyn sisävesikanavan liikennemäärää. Näin ollen voidaan olettaa tämänkin kanavahankkeen synnyttävän alueelle uusia matkailun tarpeisiin soveltuvia palveluita ja näiden tukitoimintoja. Tällaisista kehittyvistä palveluista hyötyy vahvasti myös kasvava matkailu usean eri liikennemuodon osalta veneilyn lisäksi.

YHTEISTYÖ

Konkreettisenä toimenpiteenä rakentamishanke sopii myös erittäin hyvin osaksi itäisen Järvi-Suomen matkailun kehittämiseen tähtävää Työ- ja Elinkeinoministeriön käynnistämää PROLakeland yhteistyöverkostoa sekä Maa- ja metsätalousministeriön rahoittaman harvaan asuttujen alueiden parlamentaarisen työryhmän työtä, ollen näiden yhteistyöverkostojen tuloksena syntyvä konkreettinen kehittämiskohde. Kutilan kanavan rakentaminen tuo myös juuri valmistuneen Kimolan kanavan ohella positiivista nostetta sekä positiivista viestiä koko Visit Finlandin markkinoimalle kotimaan järvimatkailulle, josta tulevana vuosina tullaan rakentamaan Helsingin ja Lapin ohella kolmas kansainvälisesti markkinoitava matkailullinen

tuotekokonaisuus Suomessa. Kutilan kanavan rakentaminen edistää siis myös näiden yhteistyöverkostojen asettamia tulevaisuuden tavoitteita, joita itäisen Järvi-Suomen matkailun kehittämisen kärjiksi on asetettu sekä tukee Etelä-Karjalan ja koko Itä-Suomen alueen matkailuliiketoiminnan potentiaalia kehittämällä ja kasvattamalla eri matkailutuotteiden määrää, niiden tarvitsemien tukipalveluiden tarjontaa sekä näiden palveluiden alueellista saavutettavuutta.

YMPÄRISTÖ

Kanavahanke vedenpumppaamoinen parantaa samalla myös Pien-Saimaan vedenlaatua, jonka tila on pitkään ollut trendin omaisesti heikkenevä, johtuen mm. alueen pohjoispuolella sijaitsevalta turvetuotantoalueelta ja pelloilta Pien-Saimaaseen päätyvistä ravinteista ja humusainesvalumista. Kanavan yhteyteen tehtävät pumppaamoratkaisut, joiden avulla Suur-Saimaan vettä siirtyy Pien-Saimaalle, erityisesti rehevöitymisestä kärsivälle Maavedelle, tulee nopealla aikataululla parantamaan tämän vesistöalueen tilaa merkittävästi. Hanke tulee nähdä siis myös turvetuotannosta pois siirtymiseen tähtäävänä elinvoima-, ennallistamis- ja ympäristön parantamishankkeena, jolla on merkittävää vaikutusta alueen imagoon, näkyvyyteen sekä sen vetovoimaan asuin- ja matkailukohteena, lisäten nykyisten asukkaiden pitovoimaa ja viihtyvyyttä alueella.

SUUNNITTELUPROSESSI JA RAHOITUS

Hankkeen rakentamisen aikaisissa urakoissa ja näihin liittyvissä kilpailutuksissa sekä prosesseissa otetaan huomioon myös rakentamisen aikaisten päästöjen minimoiminen sekä kiertotalousratkaisuiden käyttöönotto ja hyödyntäminen vesistöarakentamisessa. Tämä toimintamalli on kirjattuna myös alueen kunta-, kaupunki- ja maakuntastrategioihin, joten kestävyys- ja kiertotalousteemat tullaan huomioimaan hankkeen jokaisessa työvaiheessa, pitäen sisällään vähähiilisten ja kiertotalousratkaisuiden hakemisen ja etsimisen sekä uusien toimintatapojen innovoimisen, jotta alueen strategiatyössä painottuvat vihreät arvot sekä uudet kestävämmät tavat toimia toteutuvat ja muuttuvat luontaiseksi osaksi normaaleja käytäntöjä. Hankkeessa tullaan siis vahvasti tukeutumaan myös innovatiivisten ja uusien ratkaisuiden hakemiseen ja vahvaan tutkimus- sekä kehittämistyöhön, jota tukee mm. Lappeenranta Euroopan vihreänä pääkaupunkina 2021 sekä tiivis yhteistyö LUT yliopiston sekä LAB ammattikorkeakoulun kanssa.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on noin 15,5 miljoonaa euroa koostuen seuraavasti:

- Kanava, kanavan ylittävä silta, tie ja pumppaamo 11 M€
- Kopinsalmen pumppaamo ja Käkeläntaipaleen virtausaukko 3,15
- Suunnittelu 1,35 M€

Hankkeen rahoituksessa mallina on käytetty Kimolan kanavaa, jossa 1/3 rahoituksesta tuli omarahoitteisesti alueelta ja 2/3 valtiolta. Kimolan kanavan rahoitusmallin mukaisesti Taipalsaaren kunta ja Lappeenrannan kaupunki ovat kumpikin tehneet jo valtuustotasoiset päätökset rahoitukseen osallistumisesta 2,5 M€/kunta. Tämän lisäksi ELY-keskus rahoittaa hankkeen teknistä suunnittelua tiesuunnitelman ja pumppaamoiden osalta.

Hankkeessa on tällä hetkellä käynnissä kanavan alle jäävien maa-alueiden lunastusneuvottelut, vesiluvan hakeminen aluehallintovirastolta sekä Kaakkois-Suomen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen teettämä tien ja kanavan ylittävän sillan suunnittelutyö sekä rahoituspäätös Kopinsalmen pumppaamon teknisen suunnittelun

aloittamiseksi. Nykyisten toimien taustalla on yli kahden vuoden suunnittelu- ja selvitystyö, jonka aikana tehtiin mm. kanavan yleissuunnitelma sekä vedenlaatu- ja virtausmallinnukset, joten kanavahankkeen sekä pumppaamoratkaisuiden toteuttamisvalmius on hyvällä tasolla. Taipalsaaren kunta on sitoutunut tekemään kanavan taseeseensa sekä aloittaa alueelle kaavoitusprosessin 2022 aikana, joka ottaa kantaa ja huomioi myös matkailun ja elinkeinotoiminnan tarpeet alueella.

Suunnittelu- ja lupaprosessien aikataulun mukaisesti rakennustyöt voidaan aloittaa vuoden 2023 aikana, jolloin on saavutettu tekninen suunnittelutaso koko hankkeen osalta. Jotta hankkeessa voidaan edetä rakentamisvaiheeseen Lappeenrannan kaupunki, Taipalsaaren kunta ja Etelä-Karjalan liitto esittävät Liikenne- ja viestintäministeriölle, Työ- ja Elinkeinoministeriölle, Ympäristöministeriölle sekä Maa- ja metsätalousministeriölle Kutilan kanavahankkeen rahoituksen sisällyttämistä valtion vuoden 2023 budjettiin seuraavasti:

1. KOLMIKANTARAOHITUS: Kaksi ministeriötä (LVM ja TEM) sekä alueen omarahoitus.

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA Pääluokka 31.

- Kutilan kanavan sekä sen ylittävän sillan ja tien rakentamiseen 2M€

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA Pääluokka 32.

- Kutilan kanavan sekä sen ylittävän sillan ja tien rakentamiseen 5 M€

2. KOLMIKANTARAOHITUS: Kaksi ministeriötä (YM ja MMM) sekä alueen omarahoitus.

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA Pääluokka 35.

- Kutilan ja Kopinsalmen pumppaamoiden sekä Käkeläntaipaleen virtausaukon rakentamiseen 2,7M€.

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA Pääluokka 30.

- Kutilan ja Kopinsalmen pumppaamoiden sekä Käkeläntaipaleen virtausaukon rakentamiseen 0,4M€

Hanketta viedään eteenpäin eteläisellä Saimaalla laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Allekirjoittaneet organisaatiot kartoittavat edelleen myös muita alueellisia rahoitusmahdollisuuksia.

Valtion rahoitus on ratkaisevassa roolissa hankkeen toteuttamiselle. Ehdotamme asiassa edettävän ripeästi hallitusohjelman mukaisesti ja sisällytettävän em. rahoitus valtion vuoden 2023 talousarvioon.

”VESISTÖT ERISTÄÄ KUTILA YHDISTÄÄ!”

TAIPALSAAREN KUNTA

Kari Kuuramaa
Kunnanjohtaja

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

Kimmo Jarva
Kaupunginjohtaja

ETELÄ-KARJALAN LIITTO

Satu Sikanen
Maakuntajohtaja

TAIPALSAARI

LAPPEENRANTA

ETELÄ-
KARJALAN
LIITTO

Lisätietoja:

Taipalsaaren kunta, projektipäällikkö Jukka Hasu, jukka.hasu@taipalsaari.fi 0403578502

Taipalsaaren kunta, kunnanjohtaja Kari Kuuramaa kari.kuuramaa@taipalsaari.fi 0401417758

Lappeenrannan kaupunki, kehitysjohtaja Markku Heinonen, markku.heinonen@lappeenranta.fi 040 581 1998

Etelä-Karjalan liitto, maakuntajohtaja Satu Sikanen, satu.sikanen@ekarjala.fi 0400 661318